

Financiering biedt kansen voor natuur én boeren

Dit is één van de projecten waar het Nationaal Groenfonds bij betrokken is. Kijk op nationaalgroenfonds.nl voor meer inspirerende voorbeelden.

Een stuk Ecologische Hoofdstructuur langs de Drentse rivier de Hunze realiseren. Dat is de uitdaging die provincie Drenthe in 1990 kreeg van het Rijk. Wateren, bossen, moerassen en andere natuur moeten eind 2027 een aaneengesloten structuur vormen. In theorie niet ingewikkeld, maar laat een aantal boerenbedrijven nou net die structuur doorbreken. Nationaal Groenfonds kwam met een oplossing.

De aankoop van agrarische gronden door de provincie is een belangrijke stap om de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), oftewel Natuurnetwerk Nederland, te kunnen realiseren. De sleutel om boerenbedrijven daarvoor te enthousiasmeren, is het bieden van nieuwe grond elders. Dit vraagt om passende financiering voor zowel de provincie als de boeren. Nationaal Groenfonds bedacht een creatieve financieringsoplossing voor beide partijen.

Op Drentse Maat

"Grote hoeveelheden agrarische grond aankopen is niet van vandaag op morgen gerealiseerd", zegt Ralph Scholtz, strategisch adviseur bij Nationaal Groenfonds. "Anderzijds

doen kansen zich soms plots voor, waardoor je snel moet kunnen bieden en handelen. De provincie moet dus langdurig een continue financiële slagkracht hebben." "Wij hebben daarvoor een oplossing bedacht en

'De provincie heeft nu langdurig een continue financiële slagkracht'

die heeft de mooie naam 'op Drentse Maat' gekregen. De provincie heeft een bedrag op een rekening bij Nationaal Groenfonds gereserveerd. Wanneer er ruilgrond kan worden gekocht, leent de provincie het aankoopbedrag van

ons en betalen ze de bijbehorende rente van het gereserveerde kapitaal. Zo hoeft er niet gekeken te worden naar budgetten et cetera; het geld staat klaar." Tanja Jonker, als rentmeester werkzaam bij het team Plattelandsontwikkeling van de provincie Drenthe, is content met de oplossing: "hierdoor kunnen we snel en makkelijk verplichtingen aangaan voor meerdere jaren."

Verplaatsingsregeling

Voordat er agrarische grond kan worden gekocht, moeten boeren bereid zijn te verplaatsen. "Er zijn boeren die graag op hun plek blijven, maar er zijn ook boeren die met het oog op de toekomst willen verplaatsen. Om dat proces te faciliteren, hebben wij onder andere

>>>

de verplaatsingsregeling”, zegt Meino Lumkes die vanuit Team Natuur en Water van de provincie Drenthe betrokken is bij de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur. “We richten het project daarom zo in dat naast de natuur ook de agrarische structuur profijt heeft. Onze slogan is dan ook ‘Natuurlijk platteland’.”

Samen met Nationaal Groenfonds is een verplaatsingsregeling bedacht. Lumkes: “de meeste boeren blijven het liefst op hun vaste stek; daar zijn ze veelal opgegroeid en hebben al meerdere generaties van de familie geboerd. Om hen te stimuleren om zich te verplaatsen, bieden we ze als provincie op een nieuwe plek extra grond. Echter, het benodigde geld hebben de meeste boeren niet zomaar op de plank liggen. Daarom bieden we de mogelijkheid om 5 á 10 hectare extra te kopen, wat in eerste instantie door de provincie wordt gefinancierd met een lening bij het Groenfonds. De eerste tien jaar pacht de boer die grond van ons volgens marktconforme prijzen. Zo kan de boer de daadwerkelijke aankoop nog even uitstellen. En voor ons als provincie brengt het op de lange termijn minimale kosten met zich mee, want de rentekosten worden voor een groot deel gedekt door de pachtinkomsten en de gereserveerde financiën bij het Groenfonds.”

Vernieuwend en versnellend

Deze aanpak werd rond 2000 met Nationaal Groenfonds in het leven

geroepen. “Drenthe was daarmee de eerste in het land”, zegt Scholtz. “Vervolgens is deze werkwijze ook in andere provincies toegepast. Het mooie van deze aanpak is dat de provincies flexibeler naar

‘Nationaal Groenfonds bood een financieringsoplossing voor de provincie én de boeren’

mogelijkheden kijken. Er wordt niet meer gericht op een paar specifieke stukken grond, maar het wordt mogelijk om te ruilen en stukken door te schuiven. Daarmee is uiteindelijk veel meer mogelijk en gaat het ook veel sneller.”

Risicodragend investeren

Mede dankzij de samenwerking tussen de provincie Drenthe en Nationaal Groenfonds staat medio 2016 de teller op 11.900 hectare grond die van functie is gewijzigd. “We hebben nog 3.600 hectare te gaan om ons doel van 15.500 hectare te behalen”, zegt Jonker. In het programma Natuurlijk Platteland is deze ambitie uitgewerkt. Het nodigt uit tot slimme verbindingen van natuurdoelen met vrijetijdseconomie, landbouw en leefbaarheid.

“We zoeken nu samen met het Groenfonds naar een marktconforme

tegemoetkoming voor boeren en andere ondernemers. Hoe dat eruit komt te zien, weten we nog niet, maar de kracht van de oplossing zit hem waarschijnlijk in het gegeven dat het Groenfonds risicodragend kan investeren. Daarmee wordt het voor banken interessant om ook mee te doen en is er dus uiteindelijk voor boeren meer mogelijk op een nieuwe locatie”, aldus Jonker.

Winst voor natuur

De winst voor de natuur is nu al zichtbaar, nog voordat het project eind 2027 wordt afgerond. “We zien weer flora en fauna in het Hunzedal die tot voor kort weinig of niet voorkwamen, doordat ze er niet genoeg ruimte hadden”, zegt Lumkes. “Bijvoorbeeld de bever en otter.”

Nationaal Groenfonds

Nationaal Groenfonds zich in voor een groener Nederland met diensten op het gebied van financiering, draagvlak, advies en financieel beheer. Het Groenfonds ontwikkelt innovatieve financiële instrumenten en slaat een brug tussen publieke en private middelen. De unieke combinatie van kennis over groen en geld versnelt projecten, verbindt partijen en biedt inzichten die rendement opleveren voor de groene leefomgeving in de breedste zin van het woord: natuur, landschap, lucht, water, biodiversiteit en beleving.